

Repræsentantskabet

Referat af repræsentantskabsmøde 15. april 2016

Dagsorden

1. Velkomst (Jørn Lund)
2. Beretning og regnskab for 2015 samt budget for 2016 (Sabine Kirchmeier)
3. Diskussion
4. Orientering om kommaundersøgelser (Jørn Lund)
5. Diskussion
6. Repræsentantskabets rolle i Sprognævnets organisation – kommunikation mellem repræsentantskab, bestyrelse og fagråd
Tema: Nævnets publikationer og formidling
7. Oversigt over nævnets publikationsvirksomhed (Sabine Kirchmeier)
Erfaringer med sproget.dk og de sociale medier/Brugerundersøgelse af Nyt fra Sprognævnet/Nye formidlingstilbud til skolerne
8. Diskussion
9. Afslutning

Deltagere

Fra repræsentantskabet: Nina Møller Andersen, Birgit Bruun, Henrik Busch, Bente Dahl, Lotte Dahlmann, Dorthe Duncker, Frans Gregersen, Inger Schoonderbeek Hansen, Per Lindegaard Hjorth, Bente Holmberg, Anne Jensen, Rie Kofoed, Martin Kristiansen, Helen Købke, Henrik Lorentzen, Jørn Lund, Lisbeth Eskelund Madsen, Bodil Nistrup Madsen, Anne Berg Mansfeld-Giese, Mads Poulsen, Louise Ardenfelt Ravnild, Dan Sæderup, Michael Tettinek, Jørgen Lange Thomsen, Lotte Weilgaard.

Fra instituttet: Marianne Dall, Eva Skafte Jensen, Jørgen Nørby Jensen, Anita Ågerup Jervelund, Sabine Kirchmeier, Anne Kjærgaard, Anni Mortensen, Ida Elisabeth Mørch, Lene Rotne, Jørgen Schack.

Afbud: Hanne Beermann, Anita Furu, Jens Grund, Hans Götzsche, Lars Heltoft, Stefan Hermann, Ida Jessen, Pia Juul, Benedicte Kieler, Ivar Lærkesen, Birgit Meister, Jørgen Christian Wind Nielsen, Bolette Sandford Pedersen, Henrik Petersen, Knud-Erik Therkelsen, Lisann Troelsen, Michael Wright.

1. Velkomst

Jørn Lund bød velkommen til repræsentantskabet, og der var en kort præsentationsrunde.

2. Beretning og regnskab for 2015 samt budget for 2016

Sabine Kirchmeier nævnte at det havde været et år præget af uklarhed om nævnets bevilling. Først i november 2015 blev nævnets økonomi afklaret med det resultat at budgettet i 2016 vil være beskåret med 500.000 kr.. Hertil kommer omprioriteringsbidragene, som i flere år fremover fortsat vil mindske nævnets bevilling. Nævnet vil ikke kunne leve op til den indgåede rammeaftale, og der er derfor indsendt en barberet aftale til ministeriet i begyndelsen af 2016.

Repræsentantskabet

Nævnet går ud af 2015 med et lille overskud, idet vi pga. den økonomiske situation har undladt at genbesætte en seniorforskerstilling og udsat den planlagte opgradering af nævnets hjemmeside, men det har medført en nedgang i produktiviteten inden for forskning og formidling. Vi har dog formået at holde aktiviteterne indenfor kerneopgaverne på et højt niveau: Vi har svaret på flere sproglige spørgsmål i svartjenesten, og antallet af besøgende og søgninger på nævnets webtjenester er samlet set øget med 58 % i 2015 i forhold til 2014. Det er især antallet af søgninger i Retskrivningsordbogen via Ordbogen.com der er steget. Ordsamlingen er i 2015 vokset mere end i 2014, men tilvæksten er stadig ikke på niveau med 2013. Også indenfor forskningen var der stor produktivitet, hvilket bl.a. viser sig ved at 13 af 15 publikationer var fagfællebedømte (2014: 9 af 17 var fagfællebedømte). En del resurser er dog i løbet af året blevet brugt på diskussion af kommareglerne udløst af den offentlige debat om kommaet i begyndelsen af året.

I 2015 har der desuden været flere nye tiltag

- Samarbejde med uddannelsessektoren: Der har bl.a. været afholdt en række møder med referencegruppen, og nævnet har undersøgt brugen af undervisningsportaler. Vi har udformet en vejledning i brug af Retskrivningsordbogen med tilhørende øvelser, og der er planlagt yderligere to undervisningsforløb om stavekontroller og komma. Grammatisk talt (anbefalede grammatiske betegnelser) er ved at blive revideret.
- Ortografisk rangering af korpustekster: De første to pilotfaser af projektet er afsluttet i 2015. Projektet skal undersøge om der kan udvikles en metode til automatisk at vurdere den sproglige kvalitet af korpustekster. Det overordnede formål er at finde en mere solid empirisk basis for at tale om ”de gode og sikre sprogbruges” skriftlige sprogbrug.
- Sprogteknologi: Fagråd for fagsprog og sprogteknologi har taget initiativ til en artikelserie i Nyt fra Sprognævnet om sprogteknologi i vores hverdag. Fagrådet har også arbejdet med opbygningen af et sprogteknologisk netværk og bidraget til forberedelsen af EU-workshoppen om maskinoversættelse.

I 2016 skal vi i gang med et samarbejde med offentlige institutioner. Der skal være en klarsprogskonference 4.-5. maj 2017, og nævnet har sammen med Digitaliseringsstyrelsen og EU-kommissionen afholdt en EU-workshop om maskinoversættelse i foråret 2016. Der var 70 deltagere fra kommuner, regioner og statsinstitutioner. Næste skridt er at få oprettet en referencegruppe.

3. Diskussion

Der var en del spørgsmål og kommentarer til beretningen og til nævnets økonomi. Der blev bl.a. udtrykt bekymring over at nævnet har leveret færre indslag i medierne end tidligere. Sabine Kirchmeier sagde at det især var sprogkampagnen i 2012-2014, som havde medført en ekstrabevilling på 1 mio. kr. årligt i tre år, der sørgede for den meget høje mediedeltagelse i disse år, og at vi ikke kan regne med at nå op på niveau med det igen. Derudover er det vigtigt også at bruge resurserne på formidling af klarsprog mv. til de offentlige institutioner. Jørn Lund nævnte i den forbindelse at kulturminister Bertel Haarder på et møde havde foreslået at nævnet leverede information om godt sprog til ministerierne. Bente Dahl mente at nævnet også skulle fokusere på journalisters sprog så informationen blev bredt ud til andre end ministerierne.

Frans Gregersen mente at det var vigtigt at repræsentantskabet fremover fik en opgørelse over årsværkene for nævnets kerneaktiviteter så man tydeligt kunne se hvor nedskæringerne rammer.

Repræsentantskabet

Rie Kofoed spurgte om det var rigtigt forstået at flytningen til Worsaaesvej havde kostet nævnet penge. Sabine Kirchmeier svarede at nævnet havde fået at vide af ministeriet at nævnet ikke skulle stilles ringere efter flytningen, men ikke desto mindre var der skåret 500.000 kr. Sabine Kirchmeier har dog i sinde at fortsætte forhandlingerne med ministeriet.

4. og 5. Orientering om kommaundersøgelser og diskussion

Jørn Lund takkede repræsentantskab, fagråd og bestyrelse for deres deltagelse i kommasagen. Repræsentantskabet udtrykte tilfredshed med notatet om kommaundersøgelserne, dog nævnte Anne Jensen at det var trist at læsbarhedsundersøgelsen ikke kunne komme med i første omgang fordi den er både meget dyr og vanskelig. Men der er andre nordiske lande der har ændret deres kommaregler uden en sådan undersøgelse, påpegede Frans Gregersen. På repræsentantskabets opfordring vil bestyrelsen overveje at bede ministeriet om penge til kommaundersøgelser pga. den folkelige interesse.

6. Repræsentantskabets rolle i Sprognævnets organisation – kommunikation mellem repræsentantskab, bestyrelse og fagråd

Jørn Lund sagde indledningsvis at bestyrelsen i visse situationer skal handle så hurtigt at der ikke er mulighed for at orientere repræsentantskabet på forhånd, men det er naturligvis vigtigt at høre repræsentantskabsmedlemmernes ønsker til kommunikationen i nævnet. Dernæst blev ordet givet til Rie Kofoed som sammen med Anne Jensen havde fremsat forslaget til dette punkt.

Rie Kofoed og Anne Jensen mente at tiden var inde til at evaluere Sprognævnets nye struktur. Anden repræsentantskabsperiode med ændringen af Sprognævnets organisation og ledelsesstruktur er ved at være slut, og en del af det nuværende repræsentantskabs medlemmer vil blive udskiftet ved årets udgang. Der bør derfor evalueres på grundlag af de erfaringer der hidtil er gjort med den nye ledelsesstruktur, således at erfaringerne kan blive nyttiggjort fremover i det nye repræsentantskab. Det er vigtigt at det nye repræsentantskab bliver orienteret om nævnets rammer for virke, får indblik i nævnets rammeaftale og får tilsendt dagordener og referater fra fagrådene.

Evalueringen kan foregå ved at udforme et spørgeskema til repræsentantskabet om den nuværende praksis og nye tiltag. Rie Kofoed og Anne Jensen påtog sig at udforme et sådant spørgeskema og analysere svarene. På den måde kan der udarbejdes et idékatalog til det nye repræsentantskab og til den nye bestyrelse. Det blev besluttet at gå videre med dette spørgeskema i samarbejde med Sabine Kirchmeier.

Tema: Nævnets publikationer og formidling

7. Oversigt over nævnets publikationsvirksomhed

Erfaringer med sproget.dk og de sociale medier/Brugerundersøgelse af Nyt fra Sprognævnet/Nye formidlingstilbud til skolerne

Sabine Kirchmeier sagde indledningsvis at fagråd for publikationer ønsker at drøfte nævnets publikationer og formidling med repræsentantskabet for at få afklaret om nævnet bruger de rigtige kanaler, og for at finde ud af hvordan vi når endnu bredere ud. Dernæst gennemgik hun nævnets publikationsoversigt med udgangspunkt i papiret Oplæg til tema om nævnets publikationer og formidling, som var blevet mailet til medlemmerne 18.3.2016.

Repræsentantskabet

Sabine Kirchmeier fortalte også om en brugerundersøgelse af Nyt fra Sprognævnet. 56 personer havde svaret på undersøgelsen, 51 % mænd og 49 % kvinder, de fleste i alderen 50-69. Lidt over halvdelen af læserne kommer fra Region Hovedstaden, de fleste er offentligt ansatte, men der er også en del fra private virksomheder. De fleste læser bladet i papirform og ofte i forbindelse med arbejdet, men mange læser det også i deres fritid. Spørgsmål og svar er det de bedst kan lide at læse (32 %) efterfulgt af korte artikler (29 %). Mange er tilfredse med formatet og ligeledes med layoutet, selvom en del også finder layoutet kedeligt.

Ida Elisabeth Mørch fortalte efterfølgende om sproget.dk og de sociale medier. Sproget.dk's nuværende besøgende er primært mænd (64,6 %), og det er især aldersgruppen 18-24 og 25-34 der besøger siden. Hensigten med at være på Facebook, Instagram og LinkedIn er at beholde og få nye besøgende på sproget.dk. På LinkedIn har sproget.dk 494 følgere, og de får alle sproget.dk's nyheder. På Facebook følger 3958 personer sproget.dk, på Instagram 2519 personer, og der kommer hele tiden flere til. De fleste kommer til sproget.dk via Facebook, men af alle sessioner på sproget.dk kommer kun ca. 1 % fra Facebook, hvilket umiddelbart ikke lyder af så meget. Det er altså svært at sige om det virker efter hensigten.

Til sidst nævnte Sabine Kirchmeier nye muligheder for publikationer og formidling i nævnet:

Indhold til særlige brugergrupper

- sprogbrev til offentlige institutioner
- sprogbrev til lærerne
- sprogbrev til private?

En fælles dansk sprogpublikation

- Nyt fra Sprognævnet
- Mål og Mæle
- Sprog og Samfund

En nordisk sprogpublikation

- Språktidningen
- Språknytt
- Nyt fra Sprognævnet

Sprognævnet på Facebook, twitter og LinkedIn?

8. Diskussion

Der var ikke en fælles holdning til nævnets publikationer og formidling. Nogle mente at det var meget vigtigt at Sprognævnet benyttede sig af Facebook, andre mente at det var vigtigere at få samlet alt ét sted, dvs. slå sproget.dk og www.dsn.dk sammen, og lægge kræfterne dér. Atter andre mente at vi allerede når bredt ud ved at have fx Nyt fra Sprognævnet (til de ældre) og Sproget.dk (til de yngre).

Både den fælles danske sprogpublikation og den nordiske sprogpublikation blev drøftet som muligheder, og også et evt. samarbejde med Kommunikationsforum blev nævnt. I en

Repræsentantskabet

sprogpublikation hvor Nyt fra Sprognævnet, Mål og Mæle og Sprog og Samfund er slået sammen, kunne man fx både have egne sider og fælles sider, og man ville få en større og flottere udgivelse.

For at kunne komme videre med arbejdet er det nødvendigt at definere hvilke målgrupper nævnet ønsker at henvende sig til. Fagråd for publikationer tænker videre, og punktet tages op igen på et kommende møde.

9. Afslutning

Jørn Lund takkede for et godt møde.